

1. Rav Kook on the Omer and the Shte haLechem - <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/956930>

2. Rabbi Avraham Yitzchak haKohen Kook, Ein Ayah to Berachot 6b

התודה באה להודות על הטוב הבא ע"י גלגולי סבות רעות. השמחה שאחרי הפחד והסכנה, שעצם השמחה היא דבר טוב, ולא יצויר היותה כ"א בהקדמת הרע, כמ"ש חז"ל אלולי שישבתי בחושך לא הי' ד' אור לי. ע"כ אף שנה לו לאדם שלא נברא מצד ההרפתקאות שרבו עליו, הגשמיות והרוחניות. אבל סוף כל סוף השלמות בטוה, והכל מתוקן לסעודה. ע"כ לעתיד יראה יד ד' שהכל לטובה, וכי כל הרעות הכינו את הטוב האמיתי, לא תהי' תודה בטלה, שרק ע"פ התודה מכירים אנו את צורך הרע לשלמות הטוב, ע"כ בא בו גם חמץ

The *korban todah* comes to express thanks for the good that happened via bad causes. The joy comes after fear and danger, and the joy itself is good, and it could not happen without first having the bad. As the Sages said (regarding Michah 7:8), "Had I not dwelled in darkness, Gd would not have been light for me." Although it would have been better for a person not to have been created, in terms of the material and spiritual troubles he experiences, in the end his completeness is certain, and all is prepared for the feast. Therefore, in the future he will see Gd's Hand, that all is for the good, that all of the evil prepared for the true good. This is why the *korban todah* will not be nullified; only via the *korban todah* do we recognize the need for the bad in order to achieve the completeness of the good. This is why it includes *chametz*.

3. Rabbi Avraham Yitzchak haKohen Kook, Orot Yisrael 8

חולשת האדם גורמת שבהיותו מוכשר למחקר שכלי יוחלש בו יסוד הנטיה האמונית, ובהיותו שלם באמונה הוא עלול למעט בהשכלה וחכמת לב. אבל תכלית דרך הישרה היא, שכל כח לא ימעט את חברו, ולא יתמעט על ידו, כ"א יתגלה בכל מלא עזו, כאילו היה הוא השולט לבדו. כת האמונה צריך שיהיה שלם כ"כ כאילו אין לו שום אפשריות של מחקר, ולעומת זה צריך שיהיה כח החכמה כ"כ מעולה ומזורז כמו לא היה כלל כח של אמונה בנפש. "אדם ובהמה" - ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה.

ולפיכך מחובר הוא פסח לעצרת ע"י ספירת העומר שבבית המקדש, שהיא מחברת את מנחת השעורים, מאכל בהמה, נטית הרגש הטבעית, אל החטים, מאכל אדם, העלוי השכלי הרוחני, "עץ הדעת חטה היה". ושני הכחות היסודיים האלה מגלים את כל מלא ערכם ופעולתם, במעמקי הנפש ומרחבי החיים, בהופיעם כל אחד בצורתו העצמית השלמה...

Human frailty causes a person who is gifted in intellectual analysis to have a weaker inclination toward faith, and a person who is whole in faith to reduce his intellectual insight and wisdom of the heart. But the goal of the straight path is that each strength not reduce the other, and not be reduced by the other, but rather that both be revealed at full strength, as though it alone was in control. Faith must be as complete as if there was no possibility of analysis, and complementing this must be a force of intellect which is elevated and energized, as though there were no force of faith in the soul. "Man and animal (Tehillim 36)" – clever in intellect, and making themselves as [unthinking] beasts.

And therefore Pesach is joined with Shavuot via the counting of the Omer in the Beit haMikdash, joining the barley *minchah*, animal food, the natural inclination, with wheat, human food, intellectual and spiritual elevation. "The tree of knowledge was wheat." And these two elemental forces reveal their full value and activity in the depths of the spirit and the breadth of life when they are manifest, each in its independent, full form...

4. Talmud, Nedarim 81a

ומפני מה אין מצויין ת"ח לצאת ת"ח מבניהן? ... רב אשי אומר משום דקרו לאינשי חמרי.

Why is it uncommon for the children of Torah scholars to become Torah scholars?... Rav Ashi said: Because they call people "donkeys".

שומרי ספיחים

א. משנה שקלים ד:א

התרומה מה היו עושין בה? לוקחין בה תמידין ומוספין ונסכיהם, העומר ושתי הלחם ולחם הפנים, וכל קרבנות הצבור. שומרי ספיחים בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה...

ב. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת שקלים פרק ד:א (י. בש"ס וילנא)

"העומר ושתי לחם ולחם הפנים וכל קרבנות הציבור" תמן תנינן: "כל קרבנות היחיד והציבור באין מן הארץ ומן חוצה לארץ, מן החדש ומן הישן, חוץ מן העומר ושתי לחם שאין באין אלא מן החדש ומן הארץ."

רב חונה בשם רבי ירמיה: דרבי ישמעאל היא, דרבי ישמעאל אומר אין העומר בא מן הסוריא. תמן תנינן: "עשר קדושות הן ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות, ומה היא קדושה? שמביאין ממנה העומר והביכורים ושתי לחם, מה שאין מביאין כן מכל הארצות." ר' חייא בשם רבי ירמיה דרבי ישמעאל היא דרבי ישמעאל אומר אין העומר בא מן הסוריא. תמן תנינן: "ר' ישמעאל אומר מה חריש רשות אף קציר רשות, יצא קציר העומר שהוא מצוה." ר' ישמעאל כדעתיה, דר' ישמעאל דאמר אין העומר בא מן הסוריא כדעתיה דאמר יצא קציר העומר שהוא מצוה. מאן תנא "שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה?" ר' ישמעאל היא. א"ר יוסה דברי הכל היא - לא מצאו בסוריא מביאין אותן מספיחין שבא"י.

ג. פסחים נא ע"ב

...דתניא: "רבי שמעון אומר: כל הספיחים אסורין חוץ מספיחי כרוב, שאין כיוצא בהן בירק השדה. וחכמים אומרים: כל הספיחין אסורים." ותרוייהו אליבא דרבי עקיבא, דתניא "הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו" - אומר רבי עקיבא: וכי מאחר שאין זורעין, מהיכא אוספין? מכאן לספיחין שהן אסורין...."

ד. תוספות מסכת פסחים דף נא עמוד ב "כל הספיחים אסורין חוץ מספיחי כרוב"

פ' רש"י דלאחר ביעור מיירי... וקשה לר"י, א"כ אמאי איצטריך קרא ד"לא נאסף"? תיפוק ליה דכתיב "ולבהמתך!" ועוד... לכך נראה לר"ת דבשביעית קודם ביעור מיירי, כדמשמע קרא ד"לא נאסף" דמייתי דכתיב ביה "מה נאכל בשנה השביעית" ודריש ר"ע מהאי קרא דספיחים אסורים בשביעית. ורבנן פליגי עליה ודרשי "לא נאסף" להכניסו לקיום, ולא אסרי אלא אחר ביעור...

שמירה

ה. יחזקאל מה, יג-טז

זאת התרומה אשר תרימו לששית האיפה מחמר החטים וששיתם האיפה מחמר השעורים: וחק השמן הבת השמן מעשר הבת מן הפר עשרת הבתים חמר פי עשרת הבתים חמר: וקשה אחת מן הצאן מן המאמים ממשקה ישראל למנחה ולעולה ולשלמים לכפר עליהם נאם ד' אלקים:

ו. פסחים מה ע"א

"ממשקה ישראל" - מן המותר לישראל.

ז. יבמות קכב ע"א

עובד כוכבים שהיה מוכר פירות בשוק ואמר "פירות הללו של ערלה הן, של עזיקה הן, של נטע רבעי הן," לא אמר כלום - לא נתכוון אלא להשביח מקחו.

ח. תוספות מסכת יבמות דף קכב עמוד א "של עזיקה"

פ' בקונטרס "מפרדס מעוזק ומשומר, ושביעית הוא." וקשה לו: אי קודם הביעור לעולם מותר! ואין נראה לר"ת, דהא בהדיא תניא בת"כ "ואת ענבי נזיריך לא תבצור" - מן המשומר אי אתה בוצר, אבל אתה בוצר מן המופקר."

ט. תוספות מסכת מנחות דף פד עמוד א "שומרי ספיחים בשביעית"

וא"ת היאך עומר בא מן המשומר? הא בעינן (יחזקאל מה) ממשקה ישראל... וא"כ היכי שריא הכא להביא עומר מספיחים המשומרים? הא בעינן ממשקה ישראל מן המותר לישראל!

- ואין לומר משום דכתיב "לדורותיכם" כדבסמוך דהא יכול להביא מן המופקר
- (1) ויש לומר דמדאורייתא בצירה דווקא אסור אבל באכילה שרי, דקרא בתורת כהנים בבצירה מיירי ולא באכילה...
- (2) ועוד יש לפרש דשומרי ספיחים דהכא לא היו מונעים בני אדם מליקח, אבל היו מודיעין להן והם פורשין מאליהן.
- (3) אי נמי 'קצירך' ו'נזירך' אמר רחמנא - דידך אין ולא של הקדש, ומהאי טעמא שריא קצירה.
- (4) אי נמי קצירה שרי משום דכתיב "לדורותיכם", דהא אפ' שבת דחי לר' אלעזר בר' שמעון דסוף פרק ר' ישמעאל (לעיל עב.). וא"ת ולר"ע דאמר (פסחים דף נא): ספיחין אסורין הא בעינן 'ממשקה ישראל', לאו פירכא היא דבשאר שנים נמי לאו ממשקה ישראל הוא ושרייה רחמנא דאמר' בפ"ק (לעיל ה:) משום דמצוותה בכך שאני, בשביעית נמי לר"ע הרי מצוותה בכך.

י. חידושי הרשב"א מסכת מנחות (מיוחס לו) דף ה עמוד א

מכל מנחת העומר שעדין בשעת הקרבתה לא הותר חדש לא קשיא, משום דנימא דבשעת הקטרת קומץ בא לה התר חדש לה ולעלמא נמי דהתר שלה והתר דעלמא באין כאחד....

יא. ספרא בהר פרשה א:א:ג

"את ספיח קצירך לא תקצור," מיכן סמכו חכמים על הספיחים שיהו אסורים בשביעית. "ואת ענבי נזיריך לא תבצור," מן השמור [נזור] בארץ אין אתה בוצר, אבל אתה בוצר מן המופקר. "לא תבצור," לא תבצור כדרך הבוצרים. מיכן אמרו תאנינים של שביעית אין קוצים אותה במוקצה, אבל קוצה אתה בחורבה, אין דורכים ענבים בגת אבל דורכים בעריבה....

יב. שפת אמת מסכת מנחות דף פד עמוד א

ולע"ד הי' נראה ד"משומר" היא דוקא **ששומר כל השדה**, אבל כשיש לאדם ולחי' לאכול דאז רשאי גם הוא ליקח לביתו מעט, ואותו מעט שהוא רשאי ליקח לביתו למה לא יוכל לשמור אותו לעצמו גם בתוך השדה? ... וכן משמעות לשון הרמב"ם (פ"ד מה' שמיטה) דדוקא להסגיר שדהו וכרמו אסור והשימור הי' שלא יתקלקלו ע"י דריסת אנשים ובהמה.

יג. תוספות מסכת יבמות דף קכב עמוד א "של עזיקה"

וא"ת דתניא בת"כ ובפרק הבית והעליה (ב"מ קיח.) שומרי ספיחים נוטלין שכרן מתרומת הלשכה קרי כאן ממשקה ישראל מן המותר לישראל ומשומר אסור לישראל כו' כדפי'

ואר"י שלא היו שומרין אותו אלא מונעים רגלי בהמה משם ומודיעין לבני אדם שהם לצורך

להביא מן הישן

יד. מנחות פג:-פד.

משנה: כל קרבנות הציבור והיחיד באין מן הארץ ומחוצה לארץ, מן החדש ומן הישן, חוץ מן העומר ושתי הלחם שאינן באין אלא מן החדש ומן הארץ. וכולן אינן באין אלא מן המובחר...

גמ': מתני' דלא כי האי תנא דתניא, "עומר הבא מן הישן כשר, שתי הלחם הבאות מן הישן כשרות אלא שחיסר מצוה. עומר דכתיב 'תקריב את מנחת בכוריה' - ואפילו מן העלייה, שתי הלחם דכתיב 'ממושבותיכם תביאו' ולא מן חוצה לארץ. 'ממושבותיכם' ואפי' מן העלייה." הא אפיקתיה [ל'ממושבותיכם']! אמר קרא 'תביאו' ואפי' מן העלייה...

והכתיב 'ראשית'? למצוה. הכתיב 'חדשה'? האי מיבעי לי' לכדתניא, "רבי נתן ור' עקיבא אמרו שתי הלחם הבאות מן הישן כשרות, ומה אני מקיים 'חדשה'? שתהא חדשה לכל המנחות.

ע"כ לא פליגי אלא בחדש, אבל בארץ לא פליגי, דעומר ושתי הלחם מארץ אין מחוצה לארץ לא. כמאן? דלא כי האי תנא דתניא "ר' יוסי בר רבי יהודה אומר עומר בא מחוצה לארץ. ומה אני מקיים 'כי תבאו אל הארץ'? שלא נתחייבו בעומר קודם שנכנסו לארץ." וקסבר חדש בחוצה לארץ דאורייתא היא, דכתיב 'ממושבותיכם' - כל מקום שאתם יושבין משמע. 'וכי תבאו' - זמן ביאה היא, וכיון דאורייתא היא אקרובי נמי מקריבין.

תנן התם: "שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה."

רמי ליה רמי בר חמא לרב חסדא: תנן "שומרי ספיחין בשביעית נוטלין שכרן מתרומת הלשכה", ורמינהו "לאכלה' ולא לשריפה!"

• א"ל: רחמנא אמר לך 'לדורותיכם' ואת אמרת תיבטל?

• אמר ליה: ומי קאמינא אנא תיבטל? לייתי מדאשתקד!

• [רב חסדא:] בעינא 'כרמל' וליכא.

• ולייתי מכרמל דאשתקד?

• [רב חסדא:] אמר קרא "כרמל תקריב" - בעינא כרמל בשעת הקרבה וליכא.

איתמר: רבי יוחנן אמר "כרמל תקריב." ר' אלעזר אומר "ראשית קצירך" - ראשית קצירך ולא סוף קצירך.

• מותיב רבה: "ואם תקריב מנחת בכורים' במנחת העומר הכתוב מדבר. מהיכן היא באה? מן השעורים. אתה אומר מן השעורים או אינו אלא מן החיטין? ... **אם אתה אומר עומר בא מן החיטין, אין שתי הלחם ביכורים.**" אלמא משום ביכורים הוא! תיובתא.

טו. קרן אורה מסכת מנחות דף פד עמוד א

גמרא ר"י בר"י אמר עומר בא מח"ל, צריך לדקדק בשתי הלחם מה אמר ר"י בר"י, לכאורה משמע דבעומר לחוד פליג, דאל"ה אמאי לא אמר לתרווייהו עומר ושתי הלחם בא מח"ל, אלא די"ל דכ"ש הוא, אם העומר שבא להתיר האיסור גם במדינה בא מח"ל כ"ש שתי הלחם שלא בא אלא להתיר במקדש דבא מח"ל. וכבר הביא אחי הגאון ז"ל שם דיש מהראשונים ז"ל דבשתי הלחם כ"ע מודו דבא מן הארץ דוקא ע"ש, אבל פשטא דשמעתין לא משמע הכי, וגם לא אשכחן מידי שיהי' שתי הלחם חמור מן העומר, ולענין חדש וישן לר"ע עומר חמור אם לא שנאמר עומר שבא להתיר האיסור דהוא דבר הנהוג בח"ל הוא בא ג"כ מח"ל, אבל שתי הלחם שלא בא אלא להתיר הקרבה מן החדש, דהוא דבר שאינו נוהג אלא בארץ במקדש אינו בא ג"כ אלא מן הארץ, אבל אין זה מוכרח, ועיין בספרו של אחי הגאון ז"ל שם.

טז. קרן אורה מסכת מנחות דף פד עמוד א

אם לא שנאמר עומר שבא להתיר האיסור דהוא דבר הנהוג בח"ל הוא בא ג"כ מח"ל, אבל שתי הלחם שלא בא אלא להתיר הקרבה מן החדש, דהוא דבר שאינו נוהג אלא בארץ במקדש אינו בא ג"כ אלא מן הארץ, אבל אין זה מוכרח, ועיין בספרו של אחי הגאון ז"ל שם [משכנות יעקב].

יז. חולין פא ע"ב

אפילו שחט עולה ואחר כך שחט חולין פטור [מן 'אותו ואת בנו'], שחיטה קמייתא לאו שחיטה בת אכילה היא. ורבי יעקב אמר רבי יוחנן אכילת מזבח שמה אכילה. מאי טעמא? דאמר קרא "ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו" - בשתי אכילות הכתוב מדבר, אחד אכילת אדם ואחד אכילת מזבח.

ית. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נדרים פרק א הלכה א

"נדר נזיר. מה ת"ל להזיר? אלא מיכן שכינויי נזירות כנזירות, עד כדון כר' עקיבא דאמר לשונות ריבויין הן. כר' ישמעאל דאמר לשונות כפולין הן והתורה דיברה כדרכה. [בראשית לא ל] הלוך הלכת [בראשית לא ל] נכסף נכספת [שם מ טו] גונב גונבת.

יט. מנחת חינוך מצוה שב:ג

ולכאורה קשה: כיון דלפי הגמרא דשם דישן פסול מחמת כרמל או דרשה אחרת, א"כ ל"ל לדורותיכם גבי עומר? דאפי' בל"ז היו מקריבין עומר כיון דקו"ל **דעשה החמור דוחה עשה הקל**, ע' בפסחים פ' תמיד נשחט, ובפרט לדעת הרשב"א והובא כ"פ בחיבור זה **דלאו הבמ"ע אף דהוי כעשה מ"מ לענין שנדחה מפני עשה לא עדיף מלאו מפורש דנדחה מפני עשה** כ"ש היכי דהלאו בא מכללא...

כ. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ז:ו

מצותו להקצר בלילה בליל ששה עשר, בין בחול בין בשבת.

כא. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח:ד

שתי הלחם שהן מן החדש צריכין לבוא עשרון מכל סאה ומחצה ומנפין אותן בשתיים עשרה נפה, ולחם הפנים שהוא בא מן הישן די לו באחת עשרה נפה והוא בא עשרון מכל סאה, אבל **העומר שהוא בא מן השעורים חדשות** אינו בא מן המובחר אלא משלש סאין ובשלש עשרה נפה.

כב. רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ו:טו

כל המנחות והנסכים כשרים מהארץ ומחוצה לארץ, מן החדש ומן הישן, ובלבד שיביאו מן המובחר, **חוץ מן העומר ושתי הלחם שאינן באין אלא מן החדש ומארץ ישראל**.

כג. מנחת חינוך מצוה שב:ג

ובאמת בפ' ז' אינו מבואר בהדיא כלל דין זה דאין מביאין אלא מן החדש ומהך דפ' ח' דהם שעורים חדשות אינו מוכח כלל דהוא לעיכוב דאינו מבואר לשון ד"אין באים אלא מן החדש" דמשמע לעיכוב כמו בלשון המשנה, ובפרט דשם אין מקומו של דין זה רק כתב דמנופה ב"ג נפה דבאות מן החדשות, ובודאי מן החדש דהיא מצוה לקצור בליל ט"ז אבל אם לא מצאו לא שמענו.

כד. רמב"ם הלכות שקלים פרק ד:ה

בשנת השמטה שהיא הפקר שוכרין בית דין שומרין שישמרו מקצת הספיחים שצמחו כדי שיביאו מהן העומר ושתי הלחם **שאינן באין אלא מן החדש**, ואלו השומרין נוטלין שכרן מתרומת הלשכה.

כה. רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח:ב

שתי הלחם אינן באין אלא מן הארץ ומן החדש שנאמר "ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו'", לא מצאו חדש יביאו מן העליה. השגת הראב"ד: שתי הלחם. א"א הלכה זו בהפך.

כו. כסף משנה הלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה ב

- ורבינו פסק כברייתא. ויש לתמוה: למה הניח המשנה ופסק כברייתא? ואפשר שלזה נתכוון הראב"ד שכתב "הלכה זו בהפך" עכ"ל.
- ואפשר שכוונתו [של הראב"ד] לומר דלישנא דמתני' דקתני "שאינם באים" היינו לומר שאם לא הביא מהחדש פסול, מדקאמר עלה "מתני' דלא כי האי תנא", וכיון שרבינו פוסק כברייתא, לא ה"ל לתפוס בלשון המשנה.
 - ולזו י"ל דלישנא ד"שאינם באים" שפיר משמע לכתחלה, כי מסיים בה [ברייתא] "אם הביא מן הישן כשר". ומאי דדייק בגמ' "מתניתין דלא כי האי תנא" היינו משום דלא מסיים בה [מתניתין] הכי. ולענין אמאי שבק מתני' ופסק כברייתא:
 - י"ל דטעמיה משום דבגמרא מפרש טעמא דברייתא ולא פירש טעמא דמתני',
 - ואפשר לומר עוד שרבינו מפרש דלתנא דמתניתין נמי אם הביא מן הישן כשר, ולישנא דמתני' הכי משמע דהא "כל קרבנות וכו' באים מן הישן" היינו אפילו לכתחלה, ובההוא גוונא קאמר דעומר ושתי הלחם אינם באים אלא מן החדש דהיינו לכתחילה.
 - ומאי דקאמר גמרא "מתני' דלא כי האי תנא" היינו ללמד דלתנא דברייתא לכתחילה נמי מותר להביא שתי הלחם מן הישן, מדלא קתני "לא יביא מן הישן ואם הביא כשר."
 - ועוד, מדפלגיניהו בברייתא לעומר ושתי הלחם ולא ערביניהו למיתני "עומר ושתי הלחם הבאים מן הישן כשרים", משמע דטעמא משום דלא שוו בדיניהו, דעומר לכתחלה צריך להביא מהחדש, אבל שתי הלחם לכתחלה נמי יכול להביא מן הישן לדעת הברייתא...